

DOI: 10.31866/2616-745X.9.2022.265460
УДК 070:39:341.215.4-054.72

«ДО БРАТІВ НА ЧУЖИНІ»:
ЕМІГРАЦІЙНА СТОРІНКА «НАШОГО ЛЕМКА»

Наконечний Володимир Михайлович^{1а},
Лисенко Тарас Валерійович^{2а}

¹Кандидат історичних наук, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0386-2162>,
e-mail: nakonechniy.ua@gmail.com,

²Асистент,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4879-9646>,
e-mail: tarafey@ukr.net,

^аКиївський національний університет культури і мистецтв,
вул. Є. Коновальця, 36, Київ, Україна, 01133

Надіслано:

08.06.2022

Рецензовано:

18.06.2022

Прийнято:

15.07.2022

Для цитування:

Наконечний, В. М., & Лисенко, Т. В. (2022). «До братів на чужині»: міграційна сторінка «Нашого лемка». *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*, (9), 195–206. doi: <https://doi.org/10.31866/2616-745X.9.2022.265460>.

Мета статті – дослідити особливості представлення на шпальтах газети «Наш лемко» багатозарової еміграційної тематики. Завданням розвідки є комплексна реконструкція переселенського дискурсу часопису «Наш лемко». Дослідницька методологія спирається на звичне для праць з історії науки поєднання принципів (історизму та об'єктивності) і методів (філософських, загальнонаукових та спеціально-історичних) наукової праці. У підсумку проведеного дослідження було відзначено багатоаспектність і різножанровість еміграційної проблематики на сторінках «Нашого лемка», котра перетворює його на правдиву енциклопедію закордонного русинства. В цій своєрідній енциклопедії були представлені найрізноманітніші аспекти українського переселенського руху з території Східних Бескидів – від економічно-господарського до культурно-просвітницького. Докладно інформуючи материкових лемків про чималі успіхи земляків на чужині, часопис піднімав їм самооцінку, повертаючи надломлену віру у власні сили. Втім, така ознайомлювальна робота мала на меті не зростання еміграційних настроїв, а утвердження потреби солідарної розбудови кращого життя на Батьківщині. З іншого боку, «Наш лемко» став важливим комунікатором між

лемками різних країн, єднаючи їх усвідомленням спільного минулого та потребою подолання чималих загроз. Плекаючи соборне русинство, часопис запропонував об'єднуючу ідею модернізації всіх сторін життя на теренах Лемківщини, до чого могли долучитися патріотично налаштовані українці-горяни. Завдяки поширенню такої активістської ідеології русини постали свідомою свого національного вибору та завдань спільнотою. Це мало вагоме значення напередодні важких випробувань для українців, що їх принесла Друга світова війна.

Ключові слова: «Наш лемко»; русинська еміграція; культурна дипломатія; редакційна політика; міжнародні відносини.

Вступ

Після поразки Визвольних змагань 1917–1921 рр. українці вкотре виявилися поділеними державними кордонами та опинилися у складі іноетнічних держав. Їхні еліти здебільшого не визнавали право своїх меншин на повноцінне національно-культурне життя, проводячи більш чи менш агресивну денацифікаційну політику. Все це породжувало дедалі масштабніші еміграційні настрої серед українського громадянства. І якщо з Наддніпрянщини такі еміграційні потоки у короткому часі були зупинені владними постановами, то польська держава всіляко стимулювала переселенську активність представників своєї найбільшої меншини. Це пояснюється як бажанням у природний спосіб змінити етнічний склад Другої Речі Посполитої на користь польського елемента, так і суто економічними обставинами. Мовиться про те, що у змученій фінансовими негараздами країні відчувалося значне перенаселення в аграрних регіонах. Найбільш гострою ця проблема була на теренах Лемківщини, де ситуація ускладнювалася тією обставиною, що господарювання в гористій місцевості із суворим кліматом завжди супроводжувалося чималими ризиками. Тож русини відчутно домінували в потоці українських емігрантів із західноукраїнських земель.

Ці проблеми переселення з рідних сторін, як і налагодження життя в нових малознаних умовах, знайшли всебічне віддзеркалення у тогочасній лемківській періодиці. Особливо інтенсивно згадані питання висвітлювали кореспонденти двотижневика «Наш лемко» – часопису українофільської орієнтації, що видавався у Львові протягом 1934–1939 рр. Незважаючи на те, що цей пресодрук тішиться чималою популярністю у середовищі лемкознавців,

еміграційна проблематика на його сторінках не часто стає об'єктом спеціального історіографічного інтересу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Як щойно мовилося, газета «Наш лемко» протягом останніх десятиліть є популярним об'єктом історіографічних досліджень. Відзначимо, що про значущість для дослідників русинського субетносу опублікованих на шпальтах газети матеріалів свідчить та важлива обставина, що наприкінці ХХ ст. вийшли одразу дві тематичні збірки текстів із «Нашого лемка», які уможливили не тільки дослідникам, але й широким колам зацікавлених читачів зануритися у світ русинського життя міжвоєнного часу (Денисюк та Кровицька ред., 2002; Маслей та Пилипович, 2004). Також на сьогодні чимало написано про знаного русинського активіста Юліана Тарновича, який найдовше очолював редакційну колегію видання (Nakonechnyi, 2019). Водночас лемкознавці спеціально опрацювали різнопланові проблемно-тематичні блоки редакційної політики – культурно-просвітнянський (Наконечний, 2020), міжнаціональних відносин (Наконечний, 2018), громадського життя (Тельвак В.В., Тельвак В.П. та Наконечний, 2021) та ін. Дещо на сьогодні написано і про висвітлення емігрантської проблематики на шпальтах «Нашого лемка» (Тельвак та Наконечний, 2020). Заразом дотепер відсутній комплексний аналіз цієї складної проблеми, чим і зумовлена актуальність нашого дослідження.

Формулювання цілей статті

Важливим завданням сучасного лемкознавства є комплексна реконструкція емігрантського дискурсу часопису «Наш лемко».

Мета статті – дослідити особливості представлення на шпальтах газети «Наш лемко» багатшарової еміграційної тематики.

Виклад основного матеріалу дослідження

Часопис «Наш лемко» вже від часу заснування бачив закордонних русинів інтегральною частиною власної аудиторії. Про це свідчать дописи редакційного характеру, опубліковані у першому числі пресодруку. Пояснюючи лемкам потребу появи нової газети, видавці в кількох статтях наголошували, що будуть постійно мати на оці русинів на вигнанні, слугуючи своєрідним містком між ними та земляками, які залишилися на Батьківщині (До наших читачів, 1934, с. 2; Про що буде писати «Наш лемко», 1934, с. 2). «Більше як половина вшитких Лемків жиє в чужім краю, – пояснювали такий змістовий акцент редактори часопису. – Незавидна доля казала попрощатися з ріднов земльов й іти в далеки сторони глядати ліпшого житя. І так повандрували наши братя далеко за море до Зєдинених Держав, Канади, Аргентини, Бразилії, други зас до Франції, Чехословаччини і інших країв. Меджи емігрантами

і Рідним Крайом є духовий зв'язок. Аби тот зв'язок був, як найживіший, повстає «Наш лемко», котрий межи іншим має тот зв'язок зміцнити. Лемківська еміграція, то жива часть рідної Землі» (До братів на чужині, 1934, с. 5).

Відзначимо, що особлива апеляція до земляків на вигнанні мала дві мотивації. Перша, яку акцентували самі видавці, полягала у потребі єднати русинів цілого світу соборницькими цінностями, запобігаючи їхньому винародовленню в чужих країнах. Друга, яку можемо висновувати зі змісту адресованих емігрантам дописів, мала більш прагматичний фінансовий характер. Йдеться про те, що «Наш лемко» засновувався як свідомо дефіцитне в бюджетному сенсі видання, котре не могло існувати за рахунок отримання невеликої передплати від злиднених читачів. Тож апеляціями до вигнанців редактори планували розширити коло порівняно заможних дописувачів, що могли би зменшити безповоротні фінансові втрати. З цією метою ціна на часописі вказувалася з урахуванням місця проживання читача – Польща, Західна Європа чи країни американського континенту.

Чимало уваги дописувачі «Нашого лемка» присвятили поясненню своєму читачеві феномену русинської еміграції. Вони слушно наголосили на тій обставині, що з-посеред інших етнічних груп українців лемки були піонерами еміграційного руху. Адже вже від перших років після знесення особистої залежності вони активно виїздили на сезонні роботи в інші регіони Австро-Угорської імперії, де порівняно більшою була оплата фізичної праці. В короткому часі географія заробітчанських мандрів розширювалася за рахунок ближчих і дальших країн Західної Європи. Зрештою, на поч. XX ст. лемки відкрили для себе привабливі можливості Нового Світу і почали масово освоювати спочатку країни Північної Америки, а у міжвоєнному часі і південної частини континенту. Один із кореспондентів часопису наголошував: «Наші Лемки – це найстарші Українці-емігранти в Америці» (Цінне письмо з Америки, 1937, с. 5).

Тривала еміграція з Лемківщини призвела до того, що, за деякими підрахунками, до половини представників русинського субетносу залишили рідні краї. З огляду на це переселенська проблематика чимало цікавила більшість мешканців українських Бескидів. Змальовуючи цю ситуацію, дописувач «Нашого лемка» відзначав: «Немає, здається, ні одної родини на Лемківщині, що не мала б когось близького, кривного в Новім Світі, в Америці, Аргентині, Уругваю або в Канаді» (Україна за далекими морями, 1936, с. 3).

Внаслідок більш ніж півстолітньої еміграції лемки стали представницькою групою не лише серед українських переселенців, але й зауважальною частиною всіх національних діаспор, особливо на американському континенті. Осмислюючи згадану проблему, кореспондент «Нашого лемка» інформував: «Українські переселенці в Канаді є своєю кількістю, по англіцях і французях, третьою нацією в цій країні. У Вінніпегу кожна десята людина говорить по українськи, а вірніше сказавши, кожна шеста людина, бо й жида там уживають українську мову» (Як живуть наші брати українці в Канаді, 1937, с. 5).

З огляду на таку насиченість лемківського елементу в українському переселенському русі русинський часопис чимало уваги присвячував висвітленню багатьох аспектів життя земляків на вигнанні. Найбільше гордощів у кореспондентів «Нашого лемка» викликали перші факти інституціалізації лемківського руху на американському континенті. Це свідчило про його організаційну зрілість, а також лідерські амбіції представляти українство в Новому Світі. З огляду на це «Наш лемко» доволі докладно інформував про проведення Першого з'їзду лемків, що відбувся 4 серпня 1935 р. у Нью-Йорку. Саме на цьому форумі було покликано до життя «Організацію оборони Лемківщини», що в короткому часі стала провідною русинською інституцією на вигнанні. Про соборницькі цінності організаторів цього заходу говорить запрошення до участі в його роботі громадських активістів із Батьківщини. Так, представник Лемківської комісії зі Львова Михайло Дудра виголосив доповідь, в якій «представив грізний стан нашої найдалі висуненої землі напередодні винародовлення» (Зїзд лемків у Ньюорку, 1935, с. 5). Не меншою докладністю було позначено поінформування русинського читача про роботу іншого важливого форуму – Першого Лемківського конгресу в Америці, що відбувався в червні 1936 р. (Перший Лемківський конгрес в Америці, 1936, с. 2).

Найбільше уваги на сторінках «Нашого лемка» при висвітленні життя земляків на вигнанні було відведено змалюванню їхніх культурно-освітніх здобутків. Властиво саме зі шпальт пресодруку ми дізнаємося про численні інституції, заходи та видання, що були виявом цивілізаційного потенціалу русинів на вигнанні. Саме завдяки часопису ми можемо відтворити картину інтенсивного і багатого проявами лемківського еміграційного руху в країнах Східної та Західної Європи, Південної та Північної Америк, Азії і Далекого Сходу та навіть австралійського континенту. В інституційному плані у культурному житті лемків домінувала «Просвіта», чії впливи разом із першими переселенцями поширилися всіма країнами, де поставали українські діаспорні осередки. Так, саме лемки-просвітяни на вигнанні опікувалися національною

школою та книговиданням (Український буквар в Америці, 1935, с. 1). Доволі інтенсивно лемки плекали пісенну та танцювальну складові власної культурної самобутності, що з чималою симпатією сприймалося їхніми сусідами на чужині (Свідомі брати в Америці, 1934, с. 4; Український танець отримав визнання в Нью-Йорку, 1935, с. 1).

Поряд із такими традиційними формами культурної дипломатії лемки практикували і значно модерніші заходи, що їх пропонував технічний поступ міжвоєнного часу. Так, зі шпальт «Нашого лемка» ми дізнаємося про лемківські сюжети українських радіопередач у США і Канаді (А по цьому боці, 1934, с. 1), участь русинів у презентаційних автопробігах багатьма містами Північної Америки (Український день в Чикаго, 1935, с. 2) та авіаційних шоу у США (Посвячення другого українського літака у Зл. Державах Америки, 1934, с. 6) тощо.

Така різноплановість культурного життя лемків у короткому часі принесла їм дедалі зростаючий авторитет серед громадськості країн постійного проживання. «Наш лемко» зі зрозумілим піднесенням віднотовував численні факти зацікавленості русинами та їхньою культурою в країнах Західної Європи й американського континенту. Це проявлялося у дедалі частіших відвідинах лемківських заходів представниками місцевої влади і державними чиновниками, залученням русинів до роботи органів регіонального самоуправління (Перший український посол у Нью-Йорку, 1935, с. 1; Український посли в Канаді, 1934, с. 4), створенням позитивного медійного іміджу переселенців з українських Бескидів (Не міг нахвалитися українцями, 1934, с. 1) тощо. З цього приводу аргентинський кореспондент «Нашого лемка» відзначав, що «багатьом нашим братам лемкам, що виїхали шукати заробітку, щойно на чужині отворилися очі; вони пізнали, що українців скрізь поважають – бо це життєздібний нарід та стали самі свідомими членами Відродженої Нації» (Просвіта в Аргентині, 1935, с. 2).

Відчуваючи чималі емігрантські симпатії в середовищі своїх читачів, редакція «Нашого лемка» доволі багато уваги відводила консультативній роботі. Її метою було зорієнтувати русинів у найбільш перспективних напрямках еміграції, дати поради логістичного, правового і медичного характеру та, найбільше, застерегти від численних небезпек, що очікували на малограмотних горян у їхньому бажанні вирушити в пошуках кращого життя. Серед таких небезпек помітно домінували численні шахрайські схеми

виманювання коштів обіцянками легкого та дешевого перенесення за океан (Геть обман, 1935, с. 1).

Пояснюючи своєму читачеві додатні та від'ємні моменти емігрантського життя у багатьох країнах, редакція «Нашого лемка» категорично відмовляла русинів від переїзду до радянської держави (Наше щире вам застереження, 1934, с. 2). Цей переселенський напрямок потужно пропагували представники москвофільської орієнтації, поширюючи комуністичну ідеологію серед зневірених життєвими негараздами мешканців українських Бескидів. Відверто показуючи справжні реалії «радянського раю», «Наш лемко» емоційно застерігав русинську аудиторію: «Масова еміграція лемків до большевицької Росії дуже пошкодила би нашій Лемківщині. Виїхали би з нашої землі переважно найрухливіші, найвідважніші та здібні й розумні хлопці та дівчата. Населення Лемківщини дуже прорідилося би, а тим часом ми дуже ослабилися б» (Ой, не буде так добре, Ваню Гуняка!, 1934, с. 3).

Відзначимо, що проемігрантська тональність дописів «Нашого лемка» нерідко чергувалася із критикою пануючих переселенських настроїв у русинському середовищі. Це було викликано тим, що українські гори масово та стрімко знелюднювалися, стаючи легкою здобиччю польських колоністів. Вказуючи на цю екзистенційну для нашого народу небезпеку, редактори часопису висунули гасло економічної розбудови українських Бескидів. При цьому було слушно підмічено, що чимало європейських регіонів мають подібні, а подекуди й більші труднощі, але місцеве населення долає їх солідарною працею та впровадженням новітніх практик сільського господарства. Так, у дописі під промовистою назвою «Всюди добре, де нас немає» наголошувалося на важливості віри у власні сили: «[...] Ми лемки, як перед війною, так і по війні все лиш оглядаємося, куди можна б виемігрувати, а не беремося до науки, щоби на своїй землі використати багатства, що їх маємо» (Всюди добре, де нас немає, 1934, с. 4). З огляду на це редакція «Нашого лемка» висунула гасло – замість постійного пошуку «обіцяної землі» будувати її на рідних теренах. «Брати Лемки! – звертався до свого читача редактор часопису Ю. Тарнович. – Мільйони скарбів криє наша батьківська рідна – лемківська Країна, лише ми досі не годні віднайти та використовувати. Ставайте до народної творчої праці!» (Українці-лемки – найкращі працівники. Лемківщина – найкраща країна в Європі, 1935, с. 2–3).

Насамкінець згадаємо про художньо-мистецьку складову емігрантської проблематики на сторінках «Нашого лемка». Так, намагаючись полегшити русинам на вигнанні душевну тугу від вимушеного перебування поза рідними землями, часопис наводив чимало різноманітного ілюстративного матеріалу – фото церков та культурних інституцій, портрети визначних лемківських діячів,

панорамні малюнки пам'яток природи (гори, водоспади, озера, рослини, тварини) тощо. Зі свого боку, рекламуючи читачеві на Батьківщині культурний чин земляків в інших країнах, «Наш лемко» постійно друкував світлини лемківських інституцій та активістів, таким чином налагоджуючи візуальну комунікацію між русинами в різних країнах. Ці фотоматеріали є унікальним джерелом для пізнання закордонного русинства міжвоєнного часу і значно підвищують евристичну цінність «Нашого лемка» для сучасних дослідників.

Висновки

У підсумку відзначимо багатоаспектність і різножанровість еміграційної проблематики на сторінках «Нашого лемка», котра перетворює його на правдиву енциклопедію закордонного русинства. В цій своєрідній енциклопедії були представлені найрізноманітніші аспекти українського переселенського руху з території Східних Бескидів – від економічно-господарського до культурно-просвітницького. Докладно інформуючи материкових лемків про чималі успіхи земляків на чужині, часопис піднімав ім самооцінку, повертаючи надломлену віру у власні сили. Втім, така ознайомлювальна робота мала на меті не зростання еміграційних настроїв, а утвердження потреби солідарної розбудови кращого життя на Батьківщині. З іншого боку, «Наш лемко» став важливим комунікатором між лемками різних країн, єднаючи їх усвідомленням спільного минулого та потребою подолання чималих загроз. Плекаючи соборне русинство, часопис запропонував об'єднуючу ідею модернізації всіх сторін життя на теренах Лемківщини, до чого могли долучитися патріотично налаштовані українці-горяни. Завдяки поширенню такої активістської ідеології русини постали свідомою свого національного вибору та завдань спільнотою. Це мало вагоме значення напередодні важких випробувань для українців, що їх принесла Друга світова війна.

Перспективним продовженням теми нашого дослідження вважаємо необхідність цілісного опрацювання емігрантського дискурсу русинської періодики XIX–XX ст.

Список використаних джерел та посилань:

А по цьому боці, 1934. *Наш лемко*, 22, С. 1.

Всюди добре, де нас немає, 1934. *Наш лемко*, 9, С. 4.

Геть обман, 1935. *Наш лемко*, 8 (32), С. 1.

Денисюк, В. та Кровицька, О., ред., 2002. *Лемківщино рідна, заколишу в красі твоїй*. Львів.

До братів на чужині, 1934. *Наш лемко*, 1, С. 5.

- До наших читачів, 1934. *Наш лемко*, 1, С. 2.
- Зїзд лемків у Ньюорку, 1935. *Наш лемко*, 19 (43), С. 5.
- Маслей, О. та Пилипович, В., 2004. *Двоптижневик «Наш Лемко» 1934–1939 років. Вибрана публіцистика*. Gorlice: Zjednoczenie Łemków.
- Наконечний, В., 2018. Українсько-польські взаємини 1930-х років у дзеркалі «Нашого лемка». *Східноєвропейський історичний вісник*, 3, С. 278–284.
- Наконечний, В., 2020. Найстрашніший ворог нашого народу: просвітницька проблематика на сторінках «Нашого Лемка». *Народознавчі зошити*. № 5 (155), С. 1030–1036.
- Наше щире вам застереження, 1934. *Наш лемко*, 6, С. 2.
- Не міг нахвалитися українцями, 1934. *Наш лемко*, 22, С. 1.
- Ой, не буде так добре, Ваню Гуняка!, 1934. *Наш лемко*, 17, С. 3.
- Перший Лемківський конгрес в Америці, 1936. *Наш лемко*, 13 (61), С. 2.
- Перший український посол у Нью-Йорку, 1935. *Наш лемко*, 24 (48), С. 1.
- Посвячення другого українського літака у Зл. Державах Америки, 1934. *Наш лемко*, 22, С. 6.
- Про що буде писати «Наш лемко», 1934. *Наш лемко*, 1, С. 2.
- Просвіта в Аргентині, 1935. *Наш лемко*, 2 (26), С. 2.
- Свідомі брати в Америці, 1934. *Наш лемко*, 22, С. 4.
- Тельвак, В. та Наконечний, В., 2020. Становище русинської меншини в Другій Речі Посполитій за матеріалами газети «Наш лемко». *Русин*, 61, С. 166–182.
- Тельвак, В. В., Тельвак В. П. та Наконечний, В. М., 2021. «Геть отрую з наших хат!»: протиалкогольний дискурс газети «Наш лемко». *Русин*, 66, С. 34–47.
- Україна за далекими морями, 1936. *Наш лемко*, 13 (61), С. 3.
- Український буквар в Америці, 1935. *Наш лемко*, 2 (26), С. 1.
- Український день в Чикаго, 1935. *Наш лемко*, 20 (44), С. 2.
- Український послі в Канаді, 1934. *Наш лемко*, 24, С. 4.
- Український танець отримав визнання в Нью-Йорку, 1935. *Наш лемко*, 21 (45), С. 1.
- Українці-лемки – найкращі працівники. Лемківщина – найкраща країна в Європі, 1935. *Наш лемко*, 6 (30), С. 2–3.
- Цінне письмо з Америки, 1937. *Наш лемко*, 7 (79), С. 5.
- Як живуть наші брати українці в Канаді, 1937. *Наш лемко*, 12 (84), С. 5.
- Nakonechnyi, V. 2019. Yulian Tarnovych as a researcher of Polish-Ukrainian relationships. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія*, 1/43, С. 213–228.

References:

- A po tsomu botsi [On this side], 1934. *Nash lemko*, 22, p. 1.
- Denysiuk, V. and Krovyska, O., eds., 2002. *Lemkivshchyno ridna, zakolyshu v krasī tvoīi* [My native Lemkivshchyna, I will be lulled to sleep in your beauty]. Lviv.

- Do brativ na chuzhyni [To brothers abroad], 1934. *Nash lemko*, 1, p. 5.
- Do nashykh chytachiv [To our readers], 1934. *Nash lemko*, 1, p. 2.
- Het obman [Get away with deception], 1935. *Nash lemko*, 8 (32), p. 1.
- Iak zhyvut nashi braty ukraintsi v Kanadi [How our Ukrainian brothers live in Canada], 1937. *Nash lemko*, 12 (84), p. 5.
- Maslei, O. and Pylypovych, V., 2004. *Dvotyzhnevnyk "Nash Lemko" 1934-1939 rokiv. Vybrana publitsystyka* [Biweekly "Our Lemko" 1934-1939. Selected journalism]. Gorlice: Zjednoczenie Łemków.
- Nakonechnyi, V., 2018. Ukrainsko-polski vzaiemyny 1930-kh rokiv u dzerkali "Nashoho lemka" [Ukrainian-Polish relations of the 1930s in the mirror of "Our Lemka"]. *Skhidnoievropeyskyi istorychnyi visnyk*, 3, pp. 278–284.
- Nakonechnyi, V., 2019. Yuliian Tarnovych as a researcher of Polish-Ukrainian relationships [Yuliian Tarnovych as a researcher of Polish-Ukrainian relations]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Serii Istorii*, 1/43, pp. 213–228.
- Nakonechnyi, V., 2020. Naistrashnishyi voroh nashoho narodu: prosvitnytska problematyka na storinkakh "Nashoho Lemka" [The most terrible enemy of our people: educational issues on the pages of "Nasho Lemko"]. *Narodoznavchi zoshyty*, 5 (155), pp. 1030–1036.
- Nashe shchyre vam zasterezhennia [Our sincere warning to you], 1934. *Nash lemko*, 6, p. 2.
- Ne mih nakhvalytysya ukrayintsyamy [He could not brag about Ukrainians], 1934. *Nash lemko*, 22, p. 1.
- Oi, ne bude tak dobre, Vaniu Huniaka! [Oh, it won't be so good, Vanya Gunyak!], 1934. *Nash lemko*, 17, p. 3.
- Pershyi Lemkivskyi konhres v Amerytsi [First Lemko Congress in America], 1936. *Nash lemko*, 13 (61), p. 2.
- Pershyi ukrainskyi posol u Niu-Yorku [The first Ukrainian ambassador in New York], 1935. *Nash lemko*, 24 (48), p. 1.
- Posly Ukrainy v Kanadi [Ambassadors of Ukraine in Canada], 1934. *Nash lemko*, 24, p. 4.
- Posviachenia druhoho ukrainskoho litaka u Zl. Derzhavakh Ameryky [Consecration of the second Ukrainian aircraft in Zl. States of America], 1934. *Nash lemko*, 22, p. 6.
- Pro shto bude pysaty "Nash lemko" [What will "Our Lemko" write about], 1934. *Nash lemko*, 1, p. 2.
- Prosvita v Arhentyni [Education in Argentina], 1935. *Nash lemko*, 2 (26), p. 2.
- Svidomi braty v Amerytsi [Conscious brothers in America], 1934. *Nash lemko*, 22, p. 4.
- Telvak, V. and Nakonechnyi, V., 2020. Stanovyshche rusynskoi menshyny v Druhii Rechi Pospolytii za materialamy hazety "Nash lemko" [The position of the Ruthenian minority in the Second Polish-Lithuanian Commonwealth

- according to the materials of the newspaper "Nash Lemko"]. *Rusyn*, 61, pp.166–182.
- Telvak, V.V., Telvak V.P. and Nakonechnyi, V.M., 2021. "Het otruiu z nashykh khat!": protyalkoholnyi dyskurs hazety "Nash lemko" ["Get poison out of our houses!": anti-alcohol discourse of the newspaper "Nash Lemko"]. *Rusyn*, 66, pp. 34-47.
- Tsinne pysmo z Ameryky [Valuable letter from America], 1937. *Nash lemko*, 7 (79), p. 5.
- Ukraina za dalekymy moriamy [Ukraine beyond distant seas], 1936. *Nash lemko*, 13 (61), p. 3.
- Ukrainskyi bukvar v Amerytsi [Ukrainian primer in America], 1935. *Nash lemko*, 2 (26), p.1.
- Ukrainskyi den v Chikaho [Ukrainian Day in Chicago], 1935. *Nash lemko*, 20 (44), p. 2.
- Ukrainskyi tanets otrymav vyznannia v Niu-Yorku [Ukrainian dance received recognition in New York], 1935. *Nash lemko*, 21 (45), p. 1.
- Ukraintsi-lemky – naikrashchi pratsivnyky. Lemkivshchyna – naikrashcha kraina v Yevropi [Ukrainian Lemkas are the best workers. Lemkivshchyna is the best country in Europe], 1935. *Nash lemko*, 6 (30), pp.2–3.
- Vsiudy dobre, de nas nemaie [Everywhere is good where we are not], 1934. *Nash lemko*, 9, p. 4.
- Zizd lemkyv u Niuiorku [Congress of Lemkos in New York], 1935. *Nash lemko*, 19 (43), p. 5.

**«TO THE BROTHERS ABROAD»:
EMIGRATION PAGE OF «OUR LEMKO»**

Volodymyr Nakonechnyi^{1a}, Taras Lysenko^{2a}

¹*Candidate of historical sciences,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0386-2162>,
e-mail: nakonechniy.ua@gmail.com,*

²*Assistant,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4879-9646>,
e-mail: tarafey@ukr.net,*

^a*Kyiv National University of Culture and Arts,
Kyiv, Ukraine*

The purpose of the article is to investigate the peculiarities of the multi-layered emigration issues presentation in the columns of the newspaper "Our Lemko". The task is to comprehensively reconstruct the resettlement discourse of the magazine "Our Lemko". The research methodology is based on the combination of principles (historicism and objectivity) and methods (philosophical, general scientific and special-historical) of scientific research, which are usual for works on the historical science. As a result of the study, the multifaceted and diverse emigration issues were identified on the pages of "Our Lemko", which turns it into a true encyclopedia of foreign Rusynism. This native encyclopedia presented various aspects of the Ukrainian migration movement from the territory of the Eastern Beskids: economic, cultural and educational. By informing Lemkos in detail about the successes of their compatriots abroad, the magazine increased their self-esteem and restored their broken faith in their own strength. However, such introductory work was not aimed at increasing emigration sentiment, but at confirming the need for solidarity to build a better life in the homeland. On the other hand, the newspaper became a communicator between Lemkos in different countries, uniting them with an awareness of the common past and the need to overcome challenges. Nurturing the uniting Ruthenian idea, the magazine proposed a unifying idea of modernizing all aspects of life in the Lemko region, which could be joined by patriotic Ukrainian mountaineers. Thanks to the spread of this activist ideology, the Ruthenians became aware of their national choice and common goal. This was important on the eve of the severe trials for Ukrainians brought on by World War II.

Key words: "Our Lemko"; Ruthenian emigration; cultural diplomacy; editorial policy; international relations.